

MENDERES MASİFİNİN G-GD'SUNDAKİ MESOZOYİK İSTİFLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI

STRATİGRAFİLERİ VE KONUMLARI

THE STRATIGRAPHY AND PRESENT DAY STRUCTURAL RELATIONSHIP OF MESOZOI SEQUENCES ON THE AND SE MENDERES MASSIF

Neşat Konak*, Nedim Hepşen*, E. Melih Öztürk*, Zübeyde Öztürk*, Ali Çakmakoglu*,
Fikret Göktaş*, Hulisi Sarıkaya*, Fahrettin Armağan*, Erol Çatal*, Mualla Sordaroğlu*

Ö Z:

Menderes masifinin G ve GD'sunu farklı özellik ve konumdaki dört Mesozoyik istifi çevreler. Bunlar;

1) Marçal Grubu: Menderes masifinin Mesozoyik örtüsünü oluşturan ve Resiye'nin yaşlı metakristallinlerle başlayan bu istif Paleozoyik Alt Mesozoyik (Verfeniyen) yaşlı şist-kristalize kireçtaşı ardışığı üzerine uyumsuz olarak gelir. İlyas-Üst Kretase arasında neritik karbonatlarla, Üst Kretase-Paleosen'de pelajik karbonat / marnlarla, Üst Paleosen-Alt Eosen'de flişle temsil edilen istif Masiften güneye gidildikçe azalan bir metamorfizmaya sahiptir.

2) Ören Ünitesi: Marçal Grubu üzerinde tektonik olarak yer alır. Tabanı bilinmeyen bu ünite. Ah-ünya Triyas yaşlı metakristallin kayalarla (Karaova Formasyonu) başlar. Orta Triyas-İlyas arasında neritik, (Gereme Formasyonu), İlyas-Üst Kretase arasında pelajik-hemipelajik karbonatlarla, Üst Kretase-Paleosen'de ise flişle temsil edilir.

3) Tavas Ünitesi: Mesozoyik istifi, Tavas doğusunda Permiyen, Honaz Dağında metaşeyller, Homa-Akdağdametaporfiroitler üzerine uyumsuzlukla gelen bordo renkli konglomera ve kumtaşı ile başlar, İlyas yaşlı neritik karbonatlarla devam eden istif Üst İlyas-Dogger'de yer yer ammonitico-rosso fasiyesinde olup doleritik volkanit ve mangan oluşumları bulundurmaktadır. Dogger-Üst Kretase arasında devam eden pelajik karbonat çökelişi Daniyende kırmızı kireçtaşı-marn, Üst Paleosen-Alt Eosen'de marn-şeyl ardışımına geçer ve Lütesiyen-Priaboniyen yaşlı neritik-pelajik kireçtaşı olası uyumsuzluğu ile sonlanır. Ünite Menderes masifi ile tektonik ilişkilidir.

4) Bozdağ Ünitesi: Tavas ünitesinin üstünde tektonik dokanakla yer alır. Tabanı bilinmeyen bu ünite Üst Triyas-İlyas yaşlı dolomitik kireçtaşları ile başlar. Üst Kretaseye kadar neritik karbonatlarla devam eder. Üst Kretase-Paleosen'de pelajik çökellere ve fliş geçer. Melanj ve peridotitler tektonik dokanakla flişi üzerler.

Bugünkü konumlarını olası Üst Eosen'de kazanan otokton Marçal Grubu, paraotokton, Tavas Ünitesi ile allohton **konumlu** Ören ve Bozdağ Üniteleri birbirleriyle denestirildiğinde;

a) Alt (?) -Orta Triyas'ta Ören ve Bozdağ Ünitelerinin çökelişi sürerken, Marçal Grubu ve Tavas Ünitesinin üzerinde çökelmiş olduğu eski temel kara durumunda bulunmaktaydı. Bu temelin transgresyona uğraması Üst Triyas-İlyas zaman aralığına rastlamaktadır.

b) Tavas Ünitesinde izlenen volkanizma, ammonitico-rosso ve mangan ile Marçal Grubundaki boksit oluşumları aynı zamana (Üst İlyas-Alt Kretase) karşılık gelmektedir.

c) Üst Kretase-Alt Paleosen'de adı geçen Grup ve Ünitelerin çökeliş havzaları Önemli tektonik hareketlerin izlerini taşımaktadır.

d) Çökel ortamları farklı olsa dahi, çökeliş sürecinde gelişen tektonik olayların etkileri farklı ölçekte, fakat her dört birimde de izlenmektedir.

Bu grup ve üniteleri Oligosen çökelleri uyumsuzlukla örter. Köyceğiz-Acipayam çizgisinin batısında kalan alanda Post-Oligosen yaşlı yatay hareketler izlenmez. Burdigaliyen sonu bindirmeli ve naph yapıları bu çizginin GD'sunda gözlenmektedir.

ABSTRACT:

Four different Mesozoic sequences surrounds the S and SE of Menderes Massif. These are autochthonous Marçal Group which forms the Mesozoic cover of Menderes Massif, paraautochthonous Tavas Unit and allochthonous Ören and Bozdağ Units.

When these group and units, which were established their present structural relationships possibly during Upper Eocene and unconformably overlaid by Oligocene sediments, is compared and following conclusion are drawn.

a) During Lower (?) -Middle Triassic while accumulation of Ören and Bozdağ Unit sediments was

continuing, the basement on which the later deposition of Marçal and Tavas units was to take place, was a land. Transgression of sea over this basement.

Upper Triassic-Liassic in age

b) The formation of ammonitico-rosso and manganese deposits and the volcanic activity observed in Tavas Unit are comparable, in time (Upper-Liassic-Lower Cretaceous), to the formation of bauxite in Marçal Group.

c) The imprints of major tectonic movements occurred during the Upper Cretaceous-Period Palaeocene within the basins of accumulation of all these group and units is evident in their stratigraphical columns.

d) The effect of syndimentary tectonic movements, although in different scale, can be observed in all four units, despite the fact that they were deposited in different environment of deposition.

The Post-Oligocene horizontal movements is not seen on the area western side of Köyceğiz-Acıpayam Line Thrusts and nappes formed at the end of Burdigalian can only be observed on the southeastern side of this line.

* MTA Genel Müdürlüğü, Ankara